మమకారం

భర్త బూట్ల చప్పుడు, క్రమక్రమంగా క్షీణించిపోతూ, నిశ్శబ్దమయింది. తొరతొరగా కొట్టుకొనే గుండెచప్పుడు తప్ప ఇంకేమీ వినిపించటంలేదు, సరోజినికి పగలే అయినప్పటికీ పెదిమలు వొణుకుతున్నాయి, లోపలి భయాన్ని, ఎందుకో తెలీని ఉద్వేగతను ఆపుకొనేందుకుచేసే ప్రయత్నంలో ఒక్కసారి, చప్పున వీధిలోకెళ్ళి, కుటుంబరావును పిలుద్దామనుకుంది, ఆఫీసుమాని తనతో ఉండమనేందుకు. కానీ... వృథా, లేవలేదు ఓపికలేదు. ఎవరో తనకు తెలీనివాళ్ళు, ఏవో తనకు తెలీని శక్తులు, ఆమె ఉద్దేశ్యాన్ని వొంచి, అణచి, బలాన్ని ఆపి, కదలనివ్వటల్లేదు సరోజినిని.

ఇంత క్రితం వరకూ సరోజిని లోపల అనుకొంటూనే ఉంది, ఈయన-అదే-ఈ మనిషి కుటుంబరావు, ఎప్పుడు ఆఫీసుకుపోతాడా, ఇంకా తొరగా పోడేమిటాఅని. పాపం! ఏ దేవతలకో కోపమొచ్చి, కాలాన్ని ఆపి, క్షణాలను దీర్ఘంచేశారు గావును! కాదా? రోజూ పెందరాడే వచ్చే గన్నేరుపాదు నీడ యింకా గడపదగ్గిరికి రాదేం? నిజం! ఇట్లాగే అనుకున్నదా సరోజిని? ఇప్పుడు పోయినందుకు విచారిస్తోంది. తప్పనిసరిగా పోవలసిన అతని డ్యూటీమీద కోపం ఆమెకు.

ఎన్నో అనుకుంది. ఎట్లా ఎట్లా సమీపించాలి? తొలిగా ఎట్లా మాట్లాడాలి? ఒకవేళ అతను ముందుగా పలకడు. అప్పుడు? పలికితే? తను అనుకున్నట్లే మాట్లాడతాడా సీను?

కాదా? మరోవిధం అయితే? ఏమిటి? ఏమిచెయ్యాలి అప్పుడు తను? తెలీదు. వీటికి మాటిమాటికి తనను ముసురుకొని చికాకు పరిచి, మనస్సునే ఛిద్రంచేస్తున్న వీటికి—దొరకదు సమాధానం ఆమెకు.

బహిరంగంగా ఆమె స్తబ్ధ. కానీ లోపల గట్టిగాజన్తుగు తూనే ఉంది అలజడి. ఒక్కొక్కసారి నిజంగా బాధపడుతుంది. కుటుంబరావును తలచుకొని, అతనికి ద్రోహం చేస్తున్నానేమో నని. అయితే సీనుమీద కోరికకలగటమే తప్పయితే, ఆకోరికే అసలు తనకు రాకుండాఉండాలిగదా! ఇంతగాఢంగా, బిగ్గరగా సీను వేపువంగే తనవాంఛ తప్పా, ఇంతగొప్ప ఆవేశాన్ని చంపుకొని; పాపానికి, వీటికి మృగాలవంటి మనుష్యులకు జడిసి వ్యక్తిత్వాన్నే, ఆత్మనే వక్రించుకొని లోపల ఏ కల్మషమూ లేనట్లు అంతా నిర్మలమూ స్వచ్ఛమూ అయినట్లు దొంగ బ్రతుకు బ్రతకటమే తప్పా నిర్ణయించుకోవటం, నిర్ణయానుసారం ఆచరించడమూ, ఎంతకష్టం!

ఆమెకు ముందుగా తెలీదు సీను విషయం. ఏకొంచెం తెలిసినా అతన్ని యింటికి తేవొద్దని భర్తతో చెప్పగలిగేది కరోజిని. చిన్నప్పటి స్నేహితుడు; గొప్పఉద్యోగం. వచ్చాడు. తనిక్కడఉండగానే సీనును ఎట్లా హోటల్లో ఉండమంటాడు కుటుంబరావు. అందులో అతనికి భార్యమీద నమ్మకముంది ఏ శంకరమో అయినట్లయితే స్నేహితుడేమిటి, తండ్రినే, తమ్ముణ్ణే, అమ్మనే నమ్మేవాడుగాదు. భార్యశీలాన్ని వీళ్ళంతా ఆదరిస్తారనీ, లేదా యింకో కళకు దాచిపెడతారనీ భయం వలన భార్య కాపరానికి రాగానే,చేస్తున్న పనినే వొదిలి ఆ

దౌర్భాగ్యురాలికి కాపలి కాచుసేవాడు చుట్టకాలుస్తూ, గుడి పక్క వేపచెట్టకింగ మంచం వేసుకుని. పురుషవరేణ్యా! ధీరో దాత్తా! ఎంత ప్రబల విశ్వాసమోయి నీభార్యమీద నీకు! నాయనా! నీలోని ఏమానసిక శారీరక, దౌర్బల్యాలు పెరిగి నిన్నిట్లు అపనమ్మకస్తుణ్ని చేసినాయోకదా! నిన్నువొదిలి మరొ కడికి నీభార్య లొంగిపోతుందనే మహా త్తరభావం నీలో కలగ డానికి నీదౌర్బల్యమే కారణమంటే శంకరానికి యెంతకోపం వస్తుందనీ! అనుమానమున్నవాళ్ళు, ఆ అద్దాల సోడాకొట్టు దగ్గరో, సింగుగారి పళ్ళదుకాణందగ్గరో పావుగంట కూచుంటే చాలు తెలుస్తుంది.

మానవ జీవితమే అనుమానాలతో నిండిపోయింది. అదే గొప్ప నాగరికతాలక్షణం. ఏవ్యక్తినైనా చూడండి. అతనికో అనుమానం వుండితీరుతుంది, కనీసం నేను బ్రతికుండగా వంద రూపాయల జీతగాణ్నవుతానా? పది వేలు బ్యాంకులో వేస్తానా? యుండియాకు కమ్యూనిజం వొస్తుందా? ఆవు కోడెను ఈను తుందా? 'పాప' మరొకసారి ఆ గట్టిపమిట వెనక ఉన్న తాలను ప్రసాదిస్తుందా? ఏదానిమ్మచెట్టుపక్కనో, వడ్లబస్తాల వెను కనో, చీకట్లోనో, పగటినో, ఇటువంటి అవమానాలే లేక, 'వొస్తుంది'—'జరుగుతుంది' అనే గట్టినమ్మకంతో కృషిచేసే వాళ్ళు, మూర్ఖులూ, పిచ్చివాళ్ళు అవుతున్నారు. కుటుంబ రావు అట్లా భార్యను వొదిలి వొంటరిగా పోతున్నప్పుడు, ఎందరు హితకాంక్షులు, శ్రేయోభిలాషులు అతన్ని అట్లా పోవద్దని చెప్పలేదు!

గత మూడురోజులనుండీ సరోజిని జీవనశకటం త్రోవ తప్పింది. ఎంత ప్రయత్నించీ, సీనుబొమ్మను తన మనోఫలకం నుండి చెరిపివెయ్యలేకపోయింది. ఆ ప్రయత్నంలోతుగాచేస్తున్న కొద్దీ, అతను మరింత సన్నిహితంగా, గట్టిగా, దగ్గిరిగా అవుతున్నాడు తనకు. ఎట్లాతో సేసుకుంటుంది సరోజిని, తనకు తెలీకుండా, తనప్రమేయం లేకుండానే, తనహృదయాన్ని లాలిత్యాలతో, లావణ్యాలతో నింపించి బాధించే అతనిమీద కోరికను—పనివుండక పోయినా అతను పడుకున్న గదివేపు పోతుంది. మెల్లగా ఏవీలులోనించో చూస్తుంది. అతను నిద్రపోతుంటే దగ్గరగా వొంగి, అతన్ని తనలో ఇంద్రచాపపు సాంద్రవర్ణధూమాలను రేపే సీనును-అట్లా చూస్తోవుంటుంది. అతనికి తెలీకుండానే మెల్లగా అతనిజుట్టును, దుస్తుల్ని తాకుతుంది. ఆమె ప్రబల హృదయావేదనను అర్థంచేసుకోగలవాళ్ళెంతమంది, ఎవరో 'అనూ' వంటివారు తప్ప.

రకరకాల కలలు. తలుచుకొంటేనే సర్వాంగాలు. అవును సర్వాంగాలూ, కర్వులు ప్రవహించే సుందర స్వప్నాలు. ఎంత హాయి!!

... చప్పునలేచింది, ఆమె ప్రయత్నం లేకుండానే. ఎవరో ఆమెను తీసుకెడుతున్నారు, లేతగులాబిరంగులలోంచి ముదురు పసుపులోకి, నీలపు మెరుగులోకి. ఎక్కడున్నామో తెలీనిలోకం. సరోజిని శరీరం అనంతభారంతో మూర్ఛలు పోయింది. పచ్చటివళ్ళు, గట్టి గుండ్రని భుజాల పుబ్బులు నవ్వుతోంది. అట్లా నవ్వుతున్నట్లు తనకు తెలుస్తోనేవుంది సరోజినికి. ఎవరో గంధర్వుడు, ఆమెపక్కనే పడుకున్నాడు. చేతులు వీపు అడు

గుగా పోనిచ్చి, గట్టిగా తనగుండెలకు అదుముకున్నాడు, గట్టి వైన ఆమె రొమ్ములను. మెల్లిగా ప్రయత్నం మీద - కళ్ళు కొద్దిగావిప్పింది. సీను, తనసీను, పెదిమకు పెదిమ, రొమ్ముకు రొమ్ము, బరువుగా ఆమె జుట్టు అతనిభుజాలు కప్పింది, కామి నియావాసనలతో సహా.

"సరూ!!"

"మాట్లాడకు."

మాటలే లేవు మాట్లాడటానికి. విషయాలు లేవు అతను చప్పున ఆమెపై టలాగి...బస్. మెడవెనక వేళ్ళ వేడి హృదయంలోంచి హృదయంలోకి దూకి నిప్పుచినుకులు. కాలే పెదిమలతో ఆమె రెవికను వెదికాడు. ఆమె రెండు తెల్లని చేతులు అతన్ని బంధించి తనమీదికి జార్చుకొంటున్నాయి.

"సరూ"

యెవరో ఆమెను గట్టిగా అద్దుకొని, కుదిపి లేపుతున్నారు. సహజమైన, మామూలైన కావిలి అది. మూడుసంవత్సరాల నుండీ అలవాటయిన కావిలి అది.

"ఏమిటి సరూ?"

అన్నాడు కుటుంబరావు అప్పుడే కళ్ళు తెరచిన ఆమె మీదకు వొరిగి, బరువంతా ఆమెమీద ఆన్చి.

"ఏమిటి"

అని గొణిగింది సరోజిని. తనస్వప్నం భంగమయింది. మామూలు చారలపరుపు, కుటుంబరావూ మిగిలారు.

"అట్లావున్నావేం? కలవరించావేం?"

"ఏం లేదు"

అన్నది అతన్ని భుజాలు పట్టుకొని కొద్దిగా పైకియెత్తి.

"లేదా? నిజం! కలవరించావు అస్పష్టంగా. చప్పున నన్ను దగ్గరగా తీసుకొని రొమ్మును అందించావు, అందమైన నీ గొప్ప..."

సరోజిని కళ్ళల్లో నీళ్ళు, తెల్లని చెక్కిళ్ళమీదుగా దిండులో ఇంకిపోతున్నాయి.

"ఏమిటి సరూ"

అన్నాడు కుటుంబరావు. సరోజిని వులిక్కిపడి. చప్పున లేచికూచుని, అతన్ని వొళ్ళోకి తీసుకొని, అతనిమీదికి వొంగి ఏడుస్తోంది.

"ఏమిటి?"

అంటూనే వున్నాడు కుటుంబరావు.

"వొద్దు నన్ను తాకవొద్దు. పాపం చేశాను...ఛీ... పాపం...ద్రోహం..."

ఇవితప్ప ఆమె పెదిమలు ఇంకోటి పలకవు. ఎంత అడిగినా చెప్పదు. ఆమె వొళ్ళు వెచ్చగా కాలిపోతున్నది. జుట్టు రేగి ముఖంనిండా భుజాల, రొమ్ములనిండా కప్పింది. రవికలేని ఆమె అందాలు దీపపుకాంతికే మెరుగులు. ఆ రాత్రి ఇద్దరూ వేరు వేరుగా పడుకున్నారు.

ఏదో క్యాంపుగావును...ఉదయమే వెడతాడు నీను. మధ్యాన్నమో సాయంత్రమో వొస్తాడు. ఒకప్పుడు అతనూ శృంగార జీవే. ఉద్యోగం, డబ్బు, అధికారం, అంకెలు, అతనిలోని శృంగార భావాన్ని కుళ్ళగించి, శిలనిచేశాయి. ఆత వాళ్ళు, కావిలింతలు, ముద్దులు, యూరువులనునన్నని స్పర్శలు,

కాళ్ళ మెలికలు, అతని జీవితంలోనించి తొలగించబడ్డాయి – ఒక్క—భార్య విషయంలో తప్ప.

ఒకరోజు...చాలారాత్రి. గదిలో దీపం గుడ్డిగా వెలుగుతోంది. సీను గాఢంగా నిద్రపోతున్నాడు. ఏదో అలికిడి, ఏదో వెచ్చటిస్పర్శ. బరువైన సువాసనల జుట్టు అతని ముఖం మీదికి జారివుంది. చరాలున లేచాడు. సరోజిని! కాళ్ళలో బలంలేక తూలుతోంది. ఒరిగి పడబోతూంది. చప్పున రెండు చేతులతోనూ ఆమెనడుమును పట్టుకొని నిలబెట్టాడు. మెల్లిగా మూలిగి ఆమెశరీరం అతనిమీదికి వాలింది. చేతులు వీపు వెనక కలుసుకొని బిగుసుకొంటున్నాయి. స్పృహలేని, నున్నని తెల్లని ఆమెచేతులు. వేలమంది యువకులు, కావాలని కలలు కనే ఆమె లావణ్య శరీరం, అర్ధరాత్రి లభించిన ఆ యువకుడు ఎంత అదృష్టవంతుడో గదా!

"ఏమండీ!"

సరోజినిని కుదిపి అడిగాడు సీను, ఆమెకళ్ళు తెరిచింది. ఎదురుగా సీను. అతనిలో కుటుంబరావు విసురుగా వొక్క—తోపుతోసి, గబుక్కున పక్క—కుతిరిగింది. రెండడుగులు నడిచి, కూలబడి, ముఖాన్ని చేతులతో కప్పుకొని ఏడుస్తున్నది.

సీను కేమీ తోచక, స్నేహితుణ్ని పిలిచాడు. సరోజినిని చూసేసరికి, కుటుంబరావుకు ఆశ్చర్యంవేసింది. తను కూచుని, భుజాలక్రింద చేతులువేసి లేవదీశాడు.

"ఏమిటి సరూ"

ఏం చెబుతుంది? యెట్లా చెప్పగలుగుతుంది? తనను కాల్చి, మండించే ఆ వాంఛను, అందులో భర్తతో. మెల్లిగా

తలెత్తి సీనును చూసింది. వెంటనే కుటుంబరావును చూసింది. చప్పున భర్తవేపు వొదిగి, అతని గుండెకు తలఆనించి ఏడుస్తున్నది!

"జ్వరం! అందుకేనా యీడవటం! తగ్గిపోతుంది. లోపలకు వెడదాం రా!"

ఆమెను అట్లా కావిలించుకునే లోపలకు తీసుకొచ్చి మంచంమీద పడుకోబెట్టాడు. మాట్లాడదు, కదలదు, నిద్రిపోతుంది. మధ్య మధ్య ఉలిక్కిపడుతుంది. నిద్రలోనే చేతులు చాపి యెవరినో దగ్గిరికి తీసుకుంటుంది. కళ్లు తెరిచిందా? యెటో చూస్తుంది. ఈలోకానికి, పరిస్థితులకు సంబంధంలేని చూపులు చుట్టూ యెవరున్నారో యేం చేస్తున్నారోకూడా అవసరం లేని చూపులు. తనలో తనే గొణుగుతుంది. పెదిమలు కదిలిస్తుంది. ఏం తెలుస్తుంది, యెవరికైనా ఆమె సంగతి; తను స్వయంగా చెబితే తప్ప...

ఆ రోజు సాయంత్రిం కుటుంబరావు పెందలాడే వచ్చాడు. తలుపులు దగ్గిరిగా వేసిఉన్నాయి. ఏమయింది సరోజిని ఆవేళప్పుడు? గబగబా ఇల్లువెతికాడు. సీను గదిలో అతని బెడ్ మీద పడుకొని ఉంది. తెల్లనిపక్కనిండా, నల్లని గటిజుట్టు అల్లుకొని; ఆ సాయంత్రిం చీకటిలోనే, మెరుస్తున్న ముఖం.

"సరోజినీ!"

పలకలేదు ఆమె. కుటుంబరావు తనూ మంచంమీద కూచుని ఆమెను లేవదీశాడు. చొక్కాతో చెమటతుడిచాడు. చీర తిరిగికట్టి, ఆమెను భుజంమీద వేసుకొని వరండాలో

తెచ్చాడు. ఎంత శ్రమపడ్డ తర్వాతనో గానీ, ఆమెకు తెలివి రాలేదు. మెల్లిగా కళ్లు తెరిచి కుటుంబరావును చూసింది తడి కళ్ళతో. వెంటనే అతని గుండెమీదకు వాలి, మెడను కావలించుకొని వీపువెనక వెక్కిపడుతున్నది.

"ఎందుకు సరూ? ఏమిటి అసలు విషయం?"

అన్నాడు కుటుంబరావు ఆమెముఖాన్ని ముందుకులాగి చెక్కిళ్ళను పెదిమలతో తాకుతూ. ఉప్పగా కన్నీళ్లు తగిలాయి అతనికి.

"ఏం లేదు,"

దృఢత్వాన్ని తెచ్చుకోవాలని ప్రయత్నం గొంతులో.

"అబద్ధం—కదూ?"

మెల్లగా గడ్డాన్ని ఊపుతూ ఆమెకళ్ళల్లోకి చూచి అన్నాడు.

ఎట్లా కాదనగలుగుతుంది? నిజమే మరి! లాభంలేదు. తను కుటుంబరావుతో అబద్ధం చెప్పలేదు; తనను నమ్మి, తనే సర్వస్వమూ అనుకునే కుటుంబరావుతో.

"అవును."

తల వంచుకుంది సరోజిని.

"ఎందుకో చెప్పు ఈ బాధ? ఏం కావాలి? ఎవరేమన్నారు నిన్ను?"

"ఎవరూ లేరు" అని లేచిపోయింది.

కుటుంబరావు ఆమె వెనకనేవెళ్ళి, అడ్డంనిలుచుని, ఆమె భుజాలు పట్టుకుని దగ్గిరిగా తీసుకున్నాడు. అతని చేతులు అప్రయత్నంగా ఆమెనడుము దగ్గరికి పాకాయి. ముఖం, సరోజిని

ముఖానికి ఆనించి "నిజంచెప్పు సరోజినీ! ఎందుకు ఈ అస్వస్థత నీకు? ఏంకావాలి?" అంటున్నాడు.

"ఏం వద్దు."

పోబోయింది.

అతని కళ్ళుకరిగి కారుస్తున్నాయి.

"ఏం ద్రోహం చేశాను సరూ నీకు? ఇంత నిశ్శబ్దంగా హింసిస్తున్నావు నన్ను..."

ఇంకా ఏదో అనబోయాడు గాని గొంతురాదు కుటుంబరావుకు.

సరోజిని తిరిగివచ్చి అతన్ని ఆనుకుని నిలుచుంది, సూటిగా ముఖంలోకి చూస్తూ.

"నిజం చెప్పు ఎందుకు?"

అంటున్నాడు బ్రతిమిలాడుకొంటున్నట్లు. అతనిలోకి చూస్తోంది. చెప్పబోయి ఆగుతుంది. పెదిమ కొరుక్కుంటుంది.

"నేను..." అని ఆగిపోయింది.

"ఆఁ...ఏమిటి?"

అతని కంఠంలో ప్రోబుజ్జగింపు, ఏమయినా వప్పుకోగల తీవి.

"వద్దు, వద్దు, నన్ను విడవండి, నేను పాపిని..." అని బిగ్గరగా ఏడిచింది.

అతను మరీ క్రుంగిపోయినాడు ఎందుకు భయపడు తోంది సరోజిని? తనేంచేస్తాడు చెబితే? తననేనమ్మదా? అనే ఆలోచనలు కుటుంబరావుకు.

"నిజం. నీకోసం...నే నేమయినా అవుతాను సరా! నావద్ద దాచకు. నా నెత్తురుతో ని న్నభిషేకించేస్తాను... ఏం కావాలి?"

అబద్ధంగాదు. ఆ మాటలు నిజమే! సరోజినికోసం అతనేమయినా అవుతాడు. మూడుసంవత్సరాల క్రిందట అయి నాడు కూడానూ.

ఒకనాడు అతను రోడ్లంట వస్తున్నాడు. గాలిఆడక ఉక్కిరిబిక్కిరయినాడు. యెవరో లాగుతున్నట్లు నడకసాగదు. ఆగిచూశాడు. చుట్టూ, పడిపోబోతున్న పెంకుటింటి వసారా లోనుంచి యెవరో తనను లాగుతున్నారు కంటికి కనిపించని బంధనాలతో. కాసేపటికిగాని ఆ కాంతిపుంజంనుండి ఓ అమ్మాయి రూపం అతను చూడలేకపోయినాడు. ఆమె చూపులే, నడకలే, పెదిమవంకరే ప్రత్యేకం. ఈ ముంజ ముఖాల లలనామణులనుండి, ఏ కపటమూ, మోసమూ, కల్మషమూ యెరుగని ఆమె హృదయం పారిశుద్ధత, పెదిమలపై వెలిగేనవ్వులో కనిపిస్తుంది పురుషుణ్ని కుదిపి, వెర్రులెత్తించి, ఝంగగొట్టే రొమ్ముల కాంతులు, వెన్నెలలు పేరుకొని ఘనీ భవించిన సుందర కాంతులు ఆమె చెక్కిళ్ళవి. కలలలోకి వెళ్ళాడు.

"కారు కారు కారు"

ఎవరో పెద్దగా కేకవేశారు. చట్టున ముందుకు తప్పు కున్నాడు. తలెత్తి చూసేసరికి ఆమెలేని జీబురు వసారా ఎదు రుగా. రోజూ ప్రదక్షిణాలు, తపస్సులు, కలలు, ఆమెతాకిన కాయితం కోసం, నిలుచున్న చోటుకోసం తాపత్రయం. ఒక్క

సారి నిజంగా అనుకునేవాడు. "నేను—ఈ జన్మకాక ఇంకో టయినట్లయితే ఎంత బావుండును! ఆమె చిన్ని గట్టిరొమ్ములను ఎప్పుడూ తాకుతూవుండే నీలం జాకెట్టు, ఆ బంగారు లోయలో వెచ్చగా నిద్రపోయే సన్నచైన పిరుదులను కాళ్ళను తాకే చీరెను కాగూడదా? ఏ జన్మలో, ఏ గొప్ప సుకృతజన్మమో అట్లా అవిఉండే వరం పొందాయి.

కానీ కొద్ది ప్రియత్నంమీద ఆమె సాంగత్యం లభించింది కొంతకాలానికి. ఆ మొదటి అనుభవం ఎప్పటికీ మరపురానిది. నాగమ్మ ధర్మమాఅంటూ, ఆమె ఇట్లా కలుసుకున్నారు వాళ్ళు మొదటిసారి. అంతే! ఇంక గాఢమైన అనురాగం. వొకరి నొకరు చీల్చి, కాల్చి, భస్మం చేసుకొనే ఉద్రేకం. ఇది కామమా? ప్రేమా? మోహమా? అనే ప్రశ్నలేలేవు. పుష్కలమైన బలం, మంచిఅవకాశం, వొంటినిండా విద్యుత్తు; ఇంకేం కావాలి! ఏ ప్రేమ, మోహం, కామంగానీ, స్త్రీపురుషులు వొకరి కొకరు దగ్గరయి, ఒకరికావిలిలో మరొకరు లీనమయి, వీలయినంత సన్నిహితం, ఒకేచోట కాకపోతే ఆ పదాలకే అర్థం ఉండదు. వొట్టిచెత్త. ఏ పేరుతో, ఏ సందర్భంలో ఎంత పవిత్రంగా, నిర్మలంగా పలికితేనేం, చివరకు స్త్రీపురుష కలయికకు చేరుకోక తప్పదు. మరోమార్గమే లేదు...

ఊరంతా తెలిసింది. శ్రేయోభిలాషులు గోడలకు ప్రకటనలు అంటించి కుతులు తీర్చుకున్నారు. ఇంక ఆ ఊరు దుర్భరమయి సరోజినిని రమ్మన్నాడు కుటుంబరావు తనతో మరో ఊరుకు.

"నిజమా?"

అన్నది సరోజిని. అతనన్న మాటల్లో ఎక్కడ ఆమెకు అపనమ్మకం కలిగిందో. అట్లా కలగటానికి పురాతన కాలం నుంచి పురుషులు స్త్రీలకు చేస్తున్న అన్యాయాలు, భగ్న వాగ్దానాలు, మోసాలు, అబద్ధాలు, జాతిలోనే పేరుకొనిపోయి ప్రతి రక్తకణంలోనూ దాగి ఆమెను అట్లా ప్రశ్నించేట్లు చేశాయి గావును. నిజమే నన్నాడు. ఎన్నో ప్రమాణాలు చేశాడు.

"మరి అమ్మ, తమ్ముళ్ళు, పొలం, తోటివాళ్ళు..."

అంటున్నది సరోజిని. ఈ కుళ్లు పదాలు, శుభ్రమైన ఆమె పెదవులు ఉచ్చరించటం భరించలేక, చప్పున తన నోటితో మూశాడు కుటుంబరావు.

"ఒద్దు. ఎందుకు వీళ్ళునాకు? నాఆనందానికి అడ్డుగా... తెలుసు. ఇది కృతఘ్నత కాదు. నన్ను కృతఘ్నుడుగా ఉన్నట్లు తయారుచేస్తున్నాయి, పరిస్థితులు. నాదేం తప్పు ఇందులో? అవును, వాళ్ళకు మాత్రమేం తెలుసు నా కెట్లా ఆనంద మొస్తుందో? నా జీవితాన్ని నిర్దేశించవలసింది నేను, వాళ్ళు గాదు. నిజమే! హృదయాలను పరాకాష్ఠింప చేయగలవ్యక్తులు దొరకకనే ఈ జనం డబ్బును, పొలాలను, ఉద్యోగాలను, గౌరవాలను అవలంబిస్తున్నారు. వాళ్ళు నిష్కల్మషమనుకునే "ప్రేమ" ఈ హృదయపు ప్రైపొరలను దాటిపోలేదు. అట్లా పోయిననాడు నిజంగా ఇవన్నీ తృణప్రాయాలవుతాయి!"

అతనివాదన. ఆమెతలలో కెక్కుతోంది. నాలుగోనాడు సరోజిని కనిపించలేదు. కుటుంబరావు బంధువులు అన్నిచోట్లా వెదికారు. పత్రికల్లో వేయించారు.

ప్రతివాళ్ళూ, గొప్పవని వాదించేవీ శ్రమపడేవీ అత
నికి లక్ష్యంలేదు. తిరస్కరించి, త్యజించి వచ్చాడు సరోజిని
కోసం. ఆమె చిన్ని పెదిమల కాంతిహాసం కోసం. ఆలింగనం
లోని లాలిమకోసం, మెడమీది తెల్లచారల నీడలకోసం.
ఎట్లా భరిస్తాడు ఆ సరోజిని దుఃఖాన్ని కుటుంబరావు?

మొదట చెప్పకపోయినా ఎంతో బ్రతిమలాడినతర్వాత
సరోజిని తలొంచుకుని "పోనివ్వండి—బాధపడతారు మీరు"
అన్నది.

"ఇదివరకువాటికంటేనా?"

అన్నాడు అతను. ఇదివరకు తానుపడ్డవి బాధలనిపిస్తూనే
ఉన్నాయి గాపును అతనికి, ఏ హృదయపు లోతు పొరల
అడుగుననో!

"నిజం చాలా పదునైనది!"

"నిజమే చెప్పు"

అతని ముఖం చూసిన తర్వాత సరోజిని అబద్ధమాడ
లేకపోయింది.

"నేను..."

అని ఆగిపోయింది, అతని ముఖాన్ని చూస్తూ.

"నా చిన్ననాటి ప్రాణస్నేహితుడు. ఏం అతను?"

"బావుంటాడు?"

మళ్ళీ ఆమెలో సంకోచం.

"అవును. చాలామంది అంతే అంటారు అతన్ని చూసి"

"అతను...నేను...పోనివ్వండి ... పాపిష్టిదాన్ని...నా
గొంతు పిసకండి...చంపండి...నా హృదయం మిమ్మల్ని

మోసం చేస్తోంది. నే నేం చెయ్యను? ఎంత ప్రయత్నించినా మరల్చుకోలేకపోయినాను. దుర్మార్గుడు"

అంటూ చప్పున దూరంగా పోయి, గోడకు ముఖమాని నించి ఖేదపడుతున్నది.

కుటుంబరావు క్షణకాలం నిశ్చేష్టుడయి తేరుకొన్నాడు. సరోజిని వేపు ఆకలిగా చూశాడు. అతని తలలో ఉక్కిరి బిక్కిరిగా ఆలోచనల ప్రవాహం, రకరకాల మృగాలు, జంతువులు, విజృంభించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి, కానీ నిరర్థకం. సరోజిని సౌందర్యచ్ఛాయలు, ఆమెమీది గాఢానురాగం మృగ ప్రకోపాలను అణచివేస్తున్నాయి.

అత్యంత సహజమైన విషయం. ఆశ్చర్యానికి, దూషణకు తావులేని విషయం. ఒక మనిషిమీద మరొక మనిషికి వాంఛ కలగటం చాలా మామూలు. ఆ వాంఛను తీర్చుకోవటానికి ప్రయత్నించటమూ విడ్డూరంకాదు. తనేం చేశాడు? సరోజిని కోసం ఎన్ని బైటి విలువల్ని, హోదాలను వదులుకోలేదు. సరోజిని కంటే ఉన్నతులు చాలామంది తనకు తటస్థపడినా, కాదని తోసివేశాడు గదా! అట్లాగే గదా సరోజిని గూడా! పవిత్రంగా ఆరోగ్యంగా ఉండవలసిన మనస్సు మరొక వ్యక్తిరూపాలతో నిండిపోయిన తర్వాత, ఇక శరీరమూ కాపాడుకోటం? జీవమేలేని శరీరం, ఎముకలు, మాంసమూ మాత్రమే కలిగినశరీరం, శిలలాంటిశరీరం, ప్రాణమున్న బొమ్మలాంటిశరీరం.

అతనిలో ఒక దృఢనిశ్చయం. మోసమూ, ఎత్తులూ, వంచనాలేని నిశ్చయం. మెల్లిగా లేచి సరోజిని దగ్గిరి కెళ్ళాడు. ఆమె కళ్లు యింకా నీలాలు స్రవింపచేస్తూనే ఉన్నాయి.

"ఇందుకేనా ఇంత అలజడిపడటం?"

అని ఆమె కన్నీళ్ళు తుడిచాడు కుటుంబరావు. సరోజిని దిగ్భ్రమ చెంది అతన్ని చూస్తోంది. కుటుంబరావునుండి ఈ మాటలు వస్తాయని, ముందుగా అనుకుని ఉండదు.

"తప్పులేదు. ఇది పశుత్వమూ, వికృతమూ, అపురూపమూ కాదు, హృదయమున్న ప్రతివ్యక్తికీ అనుభవమే యిది. ఎవరన్నా దీనికి నీచార్థాలు కల్పించితే, వాళ్ళకు నీచత్వమంటే ఏమిటో కూడా తెలీదన్నమాట."

"నేను... పాపి..."

"ఆగు, సరూ! నీకు ఆ పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం యిస్తున్నాను. కొట్టి, అణిచి, బాధించి, బెదిరించి ఎవరూ హృదయాలను అందుకోలేరు. వెళ్ళు. ఆ అవకాశం కలిగిస్తున్నాను నీకు. హృదయ రహితమైన నీ శరీరం దుర్భరం నాకు. నువ్వు ఈ లోకంలో దేనివల్ల ఏ కారణంచేత నయినా సరే బాధపడటం నేను సహించను. నాకు ప్రత్యేక ఆనందమనేది లేదు. నీ ఆనందంలో, నీ సుఖంలో నాకు భాగముంది. ఇందుకేనా నాలుగు రోజులనుండి బాధపడుతున్నావ్?"

కుటుంబరావు అతి సహజంగా, ఏ ఉద్రేకమూ లేక, ఏ తుచ్ఛత్వమూ లేక, సరోజినితో అన్నాడు. ఒక్కసారి ఆమెను కావిలించుకుని, ముఖాన్ని దగ్గిరిగా తీసుకొంటూ ఈ "నాలుగు రోజులు ఏడుపుతో నీ ముఖసౌందర్యమే నశించిపోయింది. ఏదీ చిన్ననవ్వు, కోట్ల వెన్నెలల మృదుత్వాన్ని మించే గొప్ప కాంతిహాసం..." అన్నాడు.

కళ్ళు తెరిచింది. కుటుంబరావు బైటికి వెడుతున్నాడు. ఆమె కొంచెంసేపు అట్లాగే కొయ్యబారి నిలుచుండిపోయింది. కుటుంబరావును ఇంత విశాలంగా ఆమె యెప్పుడూ అనుకో లేదు. ఇంత క్రితంవరకూ అతనుకూడా తన యీ దార్ఢ్యరూపాన్ని చూపించలేదేమో! చూపించవలసిన అవసరమే కలగలేదో! ప్రతి మనిషిలోనూ మృగత్వము, మానవత్వము, దేవత్వమూ ఉంటాయి. సమయాన్నిబట్టి పరిస్థితులనుబట్టి సంస్కారాన్ని బట్టి అతనిలోని తత్వాలు పనిచేస్తుంటాయి.

సరోజిని కొంతసేపు బాధపడింది ఇంత మంచి భర్తకు అన్యాయంచేస్తున్నానేమో అని. కానీ అన్యాయమా ? అని గట్టిగా ప్రశ్నించుకుంటే, కాదనిపిస్తున్నది. అన్యాయమే కావచ్చు స్థూలదృష్టికి. కానీ ఈ అన్యాయాల నన్నిటినీ అధిగమించి, నిశితంగా పరిశీలిస్తే మనస్సు అట్లా కుళ్ళుగా ఉంచుకొని, లోపల ఏమీలేనట్లు ప్రవర్తించటం ఇంతకంటే అతన్ని మోసంచేసినట్లు కాదా?

సీను పెందరాడే వచ్చాడు పని ముగించుకుని. రోజూ అతను, కుటుంబరావు కలిసి స్నానంచేసేవాళ్లు. ఇవ్వాళకూడా అతని కోసమే గావును సీను ఎదురు చూస్తున్నాడు.

"స్నానానికి రండి:" అన్నది సరోజిని సీనుతో.

"వాడు—కుటుంబం రాలేదా ఇంకా?"

"లేదు. కొంచెం పొద్దుపోయిగానీ రాడట. మిమ్మల్ని పెందరాడే భోజనంచెయ్యమన్నారు."

ఆమె కంఠంలో వొణుకువచ్చి, అబద్ధాలు చెబుతున్నా ననే తీవ్రవేదన లోపల. కొన్నినిమిషాలు అతనిమీద అస

హ్యాం కలిగించుకోటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. కానీ కలగదు. బంగారాన్ని ఇత్తడిగా అనుకోవాలని ఎంత ప్రయత్నించితే మాత్రం ఏం లాభం! మామూలుమనుషులు? ఎవరో యోగులకు, ఋషులకు అటువంటి మహాశక్తులుంటాయి గావును; అన్ని వస్తువులనూ సమానంగా చూసేదృష్టి. కాని అది ఆరోగ్యకరదృష్టి కాదేమోననే వాదనకూడా ఉండనేవుంది. ఏవస్తువును, ఆ వస్తువుగా, ఏ గుణాన్ని ఆ గుణంగా గాక, అన్నిటినీ ఒకేకొలబద్దతో కొలవటం, కొలిచి విలువలుగట్టటమూ సాహసమే నంటారు. అయితే, మనం "గొప్ప" అనుకునే వాటిల్లో నిజంగా ఆ గొప్పదనం లేదేమో! "ఉన్నది" అని మనల్ని మన మనస్సే భ్రమలో ముంచుతుందేమో? మనస్సును కమాండ్ చెయ్యగల ధీరోదాత్తులు, అదివేసే వెర్రి వేషాలను అధిగమించి, నిజమైన "అసలు" చూస్తారేమో? అట్లా చూసినప్పుడు అన్నిటి నగ్నరూపమూ ఒకటేనంటే ఎట్లా కాదనగలం? మనస్సునే ప్రధానం చేసుకుని విలువలు మీదు కడితే, మనస్సు కలిగించే భ్రమాసందేహాన్ని దాటి విలువలు మేము యిస్తున్నామనేవాళ్ళకు ఏముంది సమాధానం?

స్నానం చేశాడు, భోజనం చేశాడు, అతనిగదిలోకెళ్ళి పడుకున్నాడు చదువుకుంటూ. ప్రతిక్షణమూ, సరోజిని అనుకుంటూనేఉంది, అతన్ని పలకరించాలనీ, తాకాలనీ. కాని ఎవరో ఆపినట్లు చప్పున వెనక్కి తిరిగేది. చాలాసేపు ఆలోచించింది. నిజంగా కాదు, ఆలోచించాననుకుంది సరోజిని. కానీ ఏమీ తెలీదు. దూరంగా చీకటి గంటలు వినిపిస్తున్నాయి. అప్పుడప్పుడు రక్తం కక్కుతూ చుక్కలు రాలుతున్నాయి

ఆకాశంనుండి. చెట్లలో మిణుగురు పురుగుల కాంతి ధారలు, కీచురాయి గానం.

సీను మైమరచి నిద్రపోతున్నాడు. దూరంగా దీపపు మరణకాంతి అతనిమీద కొద్దిగా ప్రతిఫలించి ఇంకిపోతున్నది. ముందు చిన్నగా ప్రారంభమై విశాలమైన నీడ, కాంతికి అడ్డు. అతని ముఖంమీద, దిండుమీద, ఘాడుగయిన సువాసనల వెంట్రుకలు. నడుస్తున్నదో, తేలి వస్తున్నదో తెలీకుండానే వచ్చింది ఆ గదిలోకి సరోజిని. ఆమె కళ్ళలో నీరు. జుట్టు అతని ముఖానికి కప్పి, మెల్లిగా అతనిమీదికి వొరిగింది. ఊపిరికిలేచి, అణుగుతున్న వెడల్పుగుండె. అతన్ని రొమ్ముకుతీసుకు ఆను కుంది. అతని పెదిమలను. తన చెక్కిళ్ళు వెదుకుతున్నాయి.

"ఎవరూ?"

సీను చప్పున లేచి కూచున్నాడు. అతనికింకా తెలీలేదు, ఆ చీకట్లో తనని పరిమళాల కేశాలతో ముంచింది. దీపం పెంచి చూస్తే—

"మీరా!"

అతని గొంతులో పెద్ద ఆశ్చర్య ధ్వని.

"మీకింకా జ్వరంతగ్గలేదా? కుటుంబమొచ్చాడా లేదా యింకా?"

అంటున్నాడు సీను. స్త్రీ యెప్పుడు యెందుకు యెట్లా ప్రవర్తిస్తుందో తెలుసుకోలేని అతను, జ్వరమనే అనుకుంటు న్నాడు యింకా సరోజినికి.

"రండి. మిమ్మల్ని గదిలో వొదలి వస్తాను... వెధవకు బొత్తిగా బుద్ధిలేదు. సుస్తీగావున్న మనిషిని వొదిలి పొద్దు పోయిందాకా రాకపోవటం?"

అని ఆమెనుపట్టుకుని నడిపించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. సరోజిని అతనిమీదికి వొరిగి, బరువంతా ఆన్చింది. చేతులు అతని మెడచుట్టూతిప్పి తనకుఅద్దుకుంది. ఆమె వెచ్చని ఊపిరి అతని ముఖాన్ని కాలుస్తూంది. తెలుస్తూనేఉంది శ్రీ చెంగ్రాం చెంగా ఆమెవాంఛ సీనుకు. వేళ్ళచివర నిశితమైన వేడి, ఆమె రొమ్ములనుండి తనగుండెలోకిపాడిచే మెరుపులు—తెలుసుకుంటున్నాడు...అనుమానం. మళ్ళీ వొట్టిదేనేమో? జ్వరంలో వుండే తనకుతను తెలీక ఇట్లా చేస్తున్నదేమో? తనే లేనిపోని భావనలన్నీ చేసుకుంటున్నాడేమో?

ఐతే అనుమానం వెంటనే తేలిపోయింది, నిరాధారమయిందని. ఆమెను గట్టిగాతోచాడు సీను. తూలిబడబోయి నిలదొక్కుకొంది

"వొద్దు తిరస్కరించకు. నీకోసం...నిజం! నమ్మ నామాట! నీకోసమే ఈ నాలుగురోజులు దిగులు నాకు."

అంటున్నది సరోజని అతనివేపు జరుగుతూ. సీను ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"ఆగు, ఒక్కఅడుగు ముందుకువెయ్యకు. మోసం చేస్తున్నావు కుటుంబరావును. వాడికి, నాకుటుంబరావుకు, ప్రాణస్నేహితునికి ద్రోహంచెయ్యలేను."

అని అరుస్తున్నాడు సీను. సరోజినితల తిరిగిపోతోంది, భూదేవిబ్రద్దలయి తనను గర్భకుహరంలోకి లాక్కుపోతున్నట్లు,

గదిగోడలే పునాదులనుండి పెళ్ళగించుకొని పళయ నాట్యం చేస్తున్నట్లు, ఉద్వేగంగా చీకటి పొగలు రేగి ఘోషలు పెడుతు న్నట్లు అనిపించింది సరోజినికి.

"నువ్వు మంచిదానివని భ్రమించి నీసౌందర్యానికి దాసుడయి వాడు నిన్ను చేసుకొన్నాడు—తల్లినీ, తండ్రినీ, బంధువుల్నీ, గౌరవాన్నీ, డబ్బునూ వొదులుకొని. నీవు వాడి గౌరవాన్నే నాశనం చేస్తున్నావు. ఛీ, వెళ్ళు. వాడూ నేనూ ఒకంచాన తిని పండుకొన్నాము వొకే నుంచంమీద. నాకుటుంబానికి, ద్రోహం, అన్యాయం చెయ్యలేను..."

సరోజిని స్తంభితురాలయింది. చలనరహితంగా గోడకు జారబడిపోయింది. శృంగారమే తెలీని చవటను ప్రేమించినందుకు విచారిస్తున్నదా? లేక, తనభర్తకూ నీకుకూకల, సన్నిహిత స్నేహానికి అందమైన స్త్రీ నిండు హృదయంతో స్వాధీనమవుతానంటే, స్నేహితపు విలువకోసం కాలదన్నిన, అతని ధీరగుణానికి ఆశ్చర్యపోతున్నదా? ఎవరికి తెలుసు?

నీను తొరతొరగా తన సామానుసర్దుకొని వెళ్ళిపోయాడు. తెల్లవారి కుటుంబరావు యింటికొచ్చాడు కళ్ళు ఎర్రగా, మాంసపు ముక్కలకుమల్లే వున్నాయి నిద్రలేక. జుట్టు జీబుగా రేగివుంది. కాళ్ళనిండా దుమ్ము. రాత్రంతా ఎంత బాధపడ్డాడో అతను?

"సరోజినీ!"

ఆ బొంగురుగొంతుతో పిలుస్తూ కుటుంబరావు లోపలికొచ్చాడు. వొంటిమీద స్పృహ లేకుండా, సరోజిని వాకిట్లో పడివుంది. ఆమె ముఖంనిండా జుట్టు చిక్కుపడి వుంది.

కుటుంబరావు ఆమె దగ్గిరికి వెళ్ళి, తలను వొళ్ళోకి తీసుకొన్నాడు.

"సరోజినీ!"

బిగ్గిరిగా పిలిచాడు. సరోజిని పలకలేదు. కుటుంబరావు కళ్ళనుండి, రెండు అశ్రుబిందువులు ఆమె నుదురుమీద పడి యింకిపోయినాయి.